

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési bérlet a kifejezett felmondásig fennáll.
Reklamációk: előfizetési ügyben a kiadó hivatalhoz, hirdetési ügyben a nyomdához és szerkesztési ügyben a felelős szerkesztőhöz küldendők.
Kéziratok, melyek nem adatnak vissza, legkésőbb minden kedd (apró hirdetés minden szerda) d. e. 10 óráig küldendők be kizárólag „Muravidék” szerk. M. Sobota” címre.
Szerkesztő — tulajdonos
KÜHAR ISTVÁN.

MURAVIDEK

Murától és Muraköz heti értesítője
Informativni tednik za Prekmurje in Medjimurje

Előfizetési ára: Belföldön negyedévre 15 Din., félévre 30 Din. egész évre 60 Din. Minden más európai államba csak előre fizetve s legalább fél évre 40 Din., egész évre 80 Din. Amerika bármely államába csak egy évre és előre fizetve két (2) USA Dollár.

Hirdetési ár □ cm-ként: Szövegközt és nyitlér 1.25 Din., rendezés 0.75 Din., apróhirdetés 0.50 Din. és az illeték; többszörinél engedmény. — Hirdetéseket kizárólag a „Prekmurska Tiskarna” veszi fel és számolja el.

Csekk számla száma: 12980.

X. Évf.

Murska Sobota, 1931. augusztus 9.

32. Szám.

Magyar népszövetségi liga.

Országos mozgalom indul a gazdasági szervezkedés kiépítésére.

A noviszádi magyarság m. hó 23.-án széleskörű értekezletet tartott, amelyen kimondták a jugoszláviai magyar népszövetségi liga noviszádi szervezetének megalakítását. Az ülésen elhatározták, hogy a liga keretei között országos mozgalmat indítanak a jugoszláviai magyarság gazdasági szervezeteinek kiépítésére és az egész Jugoszláviában élő magyarságot ezekbe tömörítik.

A jugoszláviai magyar mozgalmak vezére dr. Szántó Gábor orvos beszámolt a liga mozgalmáról, a szervezkedés céljáról és a liga feladatairól. A megjelentek az előadást nagy érdeklődéssel hallgatták s kimondták a liga megalakítását. Megválasztották helyi szervezet vezetőségét. Elnök lett: Nagy Sándor, volt városi tanácsnok, alelnökök: Kecskés István gazdálkodó és Bársony István iparos. Titkár: Beck János könyvkereskedő, pénztárnok ifju Berenc Mihály tanító, ellenőrök: Császár Gyula nyug. tanár és Gyarmathy Gyula nyug. főmozdonyvezető. A választmány tagjai: Gögös Árpád tanító, Zambauer Ágoston nyug. rendőrkapitány, Nozzák István kereskedő, Gáspár Imre tanár, Báki György iparos, Nagy Ferenc nyug. postás, Pászthy Máté bérkocsis, Baksa András bognár, Kovács János kereskedő, Szekeres János és ifj. Szabó János szőlős gazdák, Pap László fűszerkereskedő.

A szervezet gazdasági bizottságának megalakítását későbbre halasztották. Az értekezlet résztvevői ezután tartalmilag a következő javaslatot terjesztették elő. Dr. Szántó Gábor vezetése alatt gazdasági szervezkedést indít meg egy szövetség formájában. A szövetség címe: Jugoszláviai magyar gazdasági szövetség. Szervezete egy központ, lehetőleg Noviszádon a báni székvárosban, amelyhez csatlakozik minden helyi, vidéki, járási vagy kerületi gazdasági szervezet.

A szövetség feladata: a szövetség teljesen politikamentesen és kizárólag gazdasági célzattal működik. Cél-

ja, hogy a jugoszláviai magyarságot egy nagy és egységes gazdasági szervezetbe tömörítse és ezzel lehetővé tegye számukra az együttes és fokozott gazdasági fejlődést.

A szövetség állandó összeköttetést tart fenn a hatóságokkal és a többi belföldi hasonló szervezetekkel, részt vesz minden gazdasági mozgalomban, közvetíti a hatóságok intézkedéseit, és aktív részt vesz minden olyan belföldi gazdasági mozgalomban, amely az országos érdekeket vagy

a szervezet tagjának érdekét érinti.

A megszervezkedésnél természetesen figyelembe veszik azt is, hogy a mai gazdasági viszonyok mellett a legmesszebbmenő takarékosagra van szükség és ezért úgy a tiszteletdíjak, mint fizetések szigorúan korlátozottak lesznek.

A jugoszláviai magyarság a királyi kormány utmutatása szerint cselekszik ha gazdasági szervezetbe tömörül és ezen keresztül egységesen és odaadóan dolgozik az ország fejlesztésén és fellendítésén.

Angol hadihajók látogatása jugoszláv kikötőben.

A Sibeniki kikötőt meglátogatta a Sussex nevű nagy angol cirkáló hajó, amely egyike az angol haditengerészet legmodernebb egységeinek.

A hajó 186 méter hosszú, szélessége 21 méter, gyorsasága óránként 32 mérföld. A hajón 20 nagy ágyú és

14 gépfegyver van. A cirkálón ezenkívül két repülőgép is van, amelyek a hajóról bármikor fölrepülhetnek.

A Sussex hadihajó Triesztből érkezett s néhány napi tartózkodás után Sibenikből folytatja útját Görögországba.

Tüzevész egy zalamegyei községben.

Resznek zalamegyei községben, mely a jugoszláv határtól csak pár kilométer távolságra fekszik, a múlt hó 28.-án nagy tűz pusztított. Az egyik gazda udvarán a cséplőgép tűzétől valahogyan meggyuladt a szalma s a tűz a nagy szárazságban hihetetlen gyorsasággal az egész udvarra kiterjedt. A tűz délután egy órakor keletkezett s oly veszedelmes gyorsasággal terjedt el a községben, hogy estére már harmincegy lakóház, 72 pajta, 36 istálló, 42 ól, 80 osztag gabona a lángok martaléka lett. Elégett két cséplőgép és a károsult gazdáknak tisztára mindene; 51 drb háziállat is elpusztult. Többen súlyo-

san megsebesültek a tűznél, kiket a zalaegerszegi mentők szállítottak kórházba. A jegyzői lak, az iskola, a posta és a paplak megmaradt. A tűznél igen sok fecskendő jelent meg s épen a zalaegerszegi tűzoltóság megjelenésének köszönhető, hogy az egész község el nem égett. A nagy tűznél megjelent még Prekmurjéből is a kobilje-i tűzoltóság s élénken részt vett az oltásban.

A község lakossága igen nagy nyomorba jutott s a segítő akció azonnal megindult a lakosság felsegítésére. A hajléktalan lakosságot részint a megmaradt házakban, részint pedig a szomszédos községben helyezték el.

Politikai hírek.

Öfelsége a király trónralépésének tizedik évfordulóját az egész ország a legnagyobb fényvel és lelkesedéssel fogja megünnepelni. Az ünnepre való előkészületek augusztus 16. és 17.-ére mindenütt folyamatban vannak s az ünnepélyek programjai a legtöbb helyen már megvannak

állapítva. A kulturális, nemzeti és jótékonyági egyesületek a legtöbb helyen két napra tervezik az ünnepélyeket.

A pénzügyminiszteri hivatal rendeletet adott ki az 1931. március 14. és 30.-iki forgalmi adók módosításáról. Az új rendelet, amely augusztus 1.-én lép

életbe elrendeli, hogy a forgalomba hozott rozs, buza és liszt-ről ezentul kimutatást kell vezetni és pedig külön a privilegizált kiviteli társaságtól beszerzett gabona és liszt-ről és külön a már szövetkezetek vagy magánosoktól forgalomba hozott gabonáról. A kimutatásokon az eladási árat fel kell tüntetni. A július 30. után életbe lépő rendelkezés szerint a gabona és liszt után a gűjtő forgalmi adót is fizetni kell.

Jugoszlávia a londoni Hoover konferencián. A Hoover féle moratorium tárgyában összehívott szakértő konferenciára Londonba meghívták a jugoszláv kormányt is. Jugoszlávia a szakértő konferenciára egy delegációt küldött, amelynek feladata az, hogy egy részletes emlékiratban leszögezze a jugoszláv kormány álláspontját a moratoriummal szemben. Az emlékiratban fel lesz tüntetve, hogy a Hoover terv alkalmazása a jugoszláv államháztartás szempontjából minő következményeket vonna maga után.

Államférfiak látogatásai. Az angol miniszterelnök és külügyminiszter visszaadta a látogatást Berlinben s ezek után Laval francia miniszterelnök és Briand külügyminiszter tesznek látogatást aug. első felében Berlinben. Azután előbb a német, majd a francia államférfiak látogatása van tervbe véve Musszolininél Rómában.

A Hoover konferencia. A nagy-

hatalmak a Hoover moratorium javaslat megjelenése után elhatározták, hogy a javaslat gyakorlati alkalmazása, illetőleg kivitele érdekében az érdekelt államok képviselőiből szakértői értekezletet hívnak össze. E szakértői értekezlet a londoni miniszteri tanácskozás idején szünetelt, de azután ismét megkezdte működését s a tárgyaláson való részvételre július 29.-ére Magyarországot is meghívták.

A francia hadügyminiszter meglepő terve az általános lefegyverzés érdekében. Maginot francia hadügyminiszter a tartalékos tisztek országos nagygyűlésén beszédet mondott, melynek folyamán a következőleg nyilatkozott: Franciaország hajlandó leszerelni, illetve közreműködni a fegyverkezés általános korlátozásában. De ez a közreműködés csak akkor lehet hatályos, ha Genfben a hatalmak garanciát nyújtanak arra, hogy valamennyien összefognak a támadó féllel szemben. S ekkor Franciaország lesz az első, aki elfogadja a katonai terhek csökkentését.

Magyarországon erős mozgalom indul meg az irányban, hogy a vizumkényszer eltöröltessék. Ausztria ezt már sok országgal szemben megtette.

Santiago di Chile-ben véres zavargások voltak. A tüntetők hevesen szidalmazták Ibanez elnököt. A lovasság megrohmozta a tüntető diákokat, két ember meghalt, ötven megsebesült.

Románia. Jorga román miniszterelnök a környező államokkal való jóviszony kiépítéséről nyilatkozott. Nagyon fontos, hogy Románia jóviszonyban legyen összes szomszédaival és a nagyhatalmakkal. Franciaország — úgy mondta Jorga — hűtlenséggel vádol bennünket mert fontos gazdasági tárgyalásokat folytatunk Németországgal. De nem szabad elfelejteni, hogy Németország egyik legfontosabb vetőnk, míg Franciaország alig veszi mezőgazdasági terményeinket. Jóviszonyra törekszünk nyugati szomszédainkkal, Magyarországgal is.

Abesszinia császára Ras Tafari közölte a londoni Rabszolga ellenes és Óslakó védő Társasággal, hogy birodalmában megszünteti a rabszolgaság intézményét. E rendelettel a császár több mint kétmillió rabszolgát szabadított fel.

Magyarország. Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök nemrég nyilatkozatot adott s többek között kijelentette, hogy nemsokára helyreállanak a normális gazdasági viszonyok. A hétmillió fontos kölcsönről francia pénzügyi körök rövidesen kedvezően döntenek. Ugyanezt írják a prágai lapok is, sőt a tárgyalások befejezését Prágában már biztosra veszik. Az osztrák-magyar perszorál unió és a Habsburg restauráció hírére a miniszterelnök határozottan megcáfolta. Semmiféle ilyen irányú tárgyalások nincsenek folyamatban s nem is voltak. Ebben a tekintetben a helyzet változatlan. Nemzetközi vonatkozásban is légből kapott koholmányok mindazok a beállítások, amelyek e problémának aktuálitást akarnak tulajdonítani.

Románia. Bessarabiában a rendőrség nyolcvanhárom kommunistát tartóztatott le, mert azt hiszik, hogy a vonatok és vasutak ellen újabban elkövetett sorozatos merényletekben részüik van. Legutóbb is több állomás ellen követtek el merényletet, egy helyen pedig a pályát ötven méter hosszúságban aláaknázták, másutt pedig a sineket feszítették fel.

Külföldre kiadott utlevelek csak augusztus 30.-áig érvényesek.

Uj utlevelekkel cserélik fel az eddigieket. A belügyminiszterium közlése a rendőrhatalomokhoz.

Az eddig külföldre kiadott utlevelek csupán harmincegyedikéig maradnak érvényben, azon túl érvényüket veszítik, bármely időtartamra voltak is kiállítva. Azután új utleveleket adnak ki, melyek kiállításban is különbözni fognak az eddigi utlevelektől és amelyeknek ára darabonként 20 dinár lesz. Az eddig kiadott külföldre szóló utleveleket tehát augusztus harmincegyedikéig be kell cserélni.

Vizsgánia kell a diáknak, aki gimnáziumba akar beiratkozni.

Az új középiskolai törvény bevezette a felvételi vizsgálatot a középiskola első osztályába való felvétel előtt. A közoktatásügyi miniszter most kibocsátotta azt a rendeletet, amely szabályozza ennek a felvételi vizsgának a módját és tananyagát. A felvételi vizsgák minden évben augusztus huszonnégy és szeptember 1. között lesznek megtartva.

A földomlás eltemetett negyvenhét embert.

Az albán-görög határon egy erődöt építenek s ez alkalommal egy nagy tömeg leomlott föld eltemetett negyvenhét munkást. Mentő osztagok azonnal megkezdték a földtömeg eltakarítását, de már egy munkást sem tudtak élve megmenteni.

HIREK. NETI NAPTÁR

1931. AUGUSZTUS hó 31 nap 33 hét.

A hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
9 Vasár.	II. Rómán vt.	IO n. Trín.
10 Hétfő	Lőrinc vt	Laurent.
11 Kedd	Zsuzsánna	Hermann
12 Szerda	Klára	Klara
13 Csüt.	Kasszián Ip.	Hippolit.
14 Péntek	Őzséb vt	Eusebius
15 Szom.	Nagy. B. Assz.	Mária H.

Vásárok :

10. Racka Kaniža, 12. Nedeljšče, 13. Turnišče, 16. Rakičan.

Kereskedelmi áruk:

100 kg.	Buza	Din.	160—170
"	Rozs	"	160—
"	Zab	"	180—
"	Kukorica	"	160—
"	Köles	"	180—
"	Hajdina	"	180—
"	Széna	"	60—100
"	Bab cseres.	"	—
"	Vegyes bab	"	—
"	Krumpli	"	150—200
"	Lenmag	"	—
"	Lóhermag	"	—
Bika	5.50	6.—	6.50 —
Üsző	5.50	6.	6.50 .
Tehén	1.—	1.50	2.50 3.—
Borju	—	—	8. 8.50
Sertés	—	—	7.50 8.—
Zsir l-a	—	—	16.— 18.—
Vaj	—	—	24—36
Szalonna	—	—	10.— 12.—
Tojás l drb.	—	—	0.50

Valuta :

100 Doll. (USA) adnak itt	5580 Din-t
100 Kandai Doll.	" 5480 "
100 Schil. (Bécs)	" 792 "
100 Frankért (Páris)	" 218 "
100 Liráért	" 290 "
100 Pengőért	" 980 "
100 Márkért	" 1335 "
100 Pezoért (Urug.)	" 2800 "
100 Pezoért (Argen.)	" 1400 "
100 Cseh kor.	" 168 "

— **Érdekes két haláleset.** Dani Ferenc polnai korcsmáros f. hó 2.-án elhalálozott, s temetése nagy részvét mellett 4.-én ment végbe. — Testvérbátyját, vescsikai lakost, pedig szombaton temették el, ki öccsét azelőtti csütörtökön meg meglátogatta beteg ágyán, s úgylátszik afölötti nagy bánatában, hogy öccse a halállal vivódik, szivgyengülésben meghalt.

— **Prekmurjei muzeum.** Bizonyos körökből akció indult meg, hogy a M. Szobota község által megvett Szapáry-féle kastélyban „Prekmurjei muzeum“ létesüljön. A község előjárósága ígéretet tett, hogy e célra a szükséges helyiségeket átengedi.

— **Hangos film** lejátszására alkalmas felszereléssel látják el a Dittrich-féle mozit. Az átalakítási munkálatok kezdetüket vették.

— **Sertésorbánc** járványszerűen lépett fel különösen Prekmurje déli részén. A gazdák még ma sem hiszik el azt, hogy ez ellen az oltás jó védekezés és ha beoltottak az oltás csak hat hónapig van hatással.

— **Főlakasztotta magát** múlt hét csütörtökén Bánfi István gornji puzsavci lakos 47 éves felesége. A férj reggel négy órakor csépelni ment és csak este érkezett haza. Az asszonyt hosszúra megnyult kötél felakasztva találták. A halott lábait a földet érték s egész teste meg volt merevedve, amiből arra következtettek, hogy ő már reggel követhette el az öngyilkosságot.

— **Uj mise.** Bejek János róm. kath. lelkész a krogji Bejek fia augusztus 2.-án tartotta új miséjét Murszka Szobotán. Ember emlékezet óta ő az első Krog-ból származó miséző pap. E misére oly sokan jöttek nemcsak a környékbéli községekből, hanem tá-

A bányászló.

Irta: Váth János.

— Alkalmatlan — fordult el az állatorvos s a lovat elvezették.

Bekötötték a szemét, a liftre állították és lekerült a bányába. Isten szabad, fényes napvilágáról a sötétségbe. Csak nem is nyertem. Lent a tárnák világításában alkonyi színt kapott fehérsége. Hámba fogták és fakó bányamunkás kantáron ragadta és vezette a sinek közé szoktatni. Azt hitték, megbokrosodik a csillék dörmöbölésétől és kárt tesz magában. A vaskosár zörömbölt, de a gépfegyversor, vagy karabélyok pokoli zokogására emlékeztette, mert fájdalmasan nyertem. A hajtógyerek sápadt hangon szólította: — Fenes!

Az okos állat szeliden, beedzetten robogtatta maga mögött az üres vaskocsit. Nyugodtan lépdelt előtte s hamar megszokta a dörmöbölés két változatát: az üresét, meg a telerakottét. Ezé tompa volt és a lábizmok megfeszítésében hatott rá. Már ismerete az utakat, eltalálta a rakodóhelyet s megállt. Tudta a kitérőt a keskeny sín páron. Olykor-olykor nyertem; kivált ha a jászolyos párjával kerültek

egymást. Ványadtan, fátyolozottan ejtődött a hangja, mint a találkozó bányászok: Jó szerencséje.

A gyűjtő folyosóra hordták a szenet; két-három csillét is akasztottak nyomába. A gyerek megszólította: Fenes! s kissé erősebben feszítette meg az izmait. Aztán erőlködés nélkül is gördültek utána a kerekek. Ahol dombosodott a folyosó, ott jobban neki kellett dűlnie a hámnak. Lejtőnek pedig szaporában kellett a lábát szednie, mert ha fékeztek is, a nagy teher megiramodott. Ilyenkor meglógult az istráng s a kisafa csüdön verte. De ebbe is beletanult a völgynek is feszítette, huzta az istrángot. Ilyenkor jobban rázódozott a puposra dobált szén és szifált belőle a fekete por. Egy-egy döccenő váltónál egész kis felhő verődött fel. Rászállt a villamos lámpa körtéire s enyhítette szemsértő fényüket. Fenes kifehéřült ruhájába is beférkőzött. Beszítálta, bevonta s meghomályosodott, mint a bányák világítása.

Egyhangu életébe változatosság vegyült, mert kidült jászolypajtása. Másikat állítottak helyébe. Fialos lóval pótolták. Mikor mellé kötötték a nyirkos istállóban, Fenes szinte öszszerázódott. A borzongás kellemes

lehetett, mert régi emlékek ujjalt föl a feketeporos patina alól. Odatartotta lefeffent, petyhüdt ajkát az ujonan érkezethez, aztán csipett rajt s elrohentette magát. A gondozójuk gyöngén ráhuzott a vasvella nyelvél:

Vén bolond, mi jutott eszedbe? — aztán vetett alája egy szórásra való szalmát a vellával; elterítette alatta s otthagya. Fenes a vasvilla gyöngéd érintésétől az ellenkező oldalra faralt. Emberük pedig ment a szabad levegőre. Ha ugyan a szénbányán szabad a tüdő s még inkább a lelkek levegője!

Más ló, más munkás volt a soros. A felváltók köszöntötték egymást: Jó szerencsét! Az egykedvű, hittelen üdvözles Fenesnek is pihenést jelentett, értette. Lejebb rántott lekonyult fülén s fújta odaröhögött uj szomszédjának, köszénporos, rekedt hangján: Nyehehe!

Éles, csengő nyertéssel, hogy csak úgy harsogott a fölcölöpözött gyászboltozat, felelt vissza ismeretlen létre is. Az idegenben örvendezett a felkinálkozó jósnak, barátságnak. A szabadlevegős hangra izgékonyan rántotta föl nehéz szénporos, vörös szempilláját a többi ló is. Csodálkozóan bámultak szét, hogy ugyan a régi

napsütéses életbe álmodnak-e vissza? De hogy semmit se láttak, csak lecsúskodott álmos, vörösre mart szemhéjük és csönd lett. Nyugodt hortyogós nesztelenség. Messze tárnák uj robbantása, távoli folyosók csilledörömbölése morgott bele és összefolyt homályos mormolássá. Az öreg Fenes pedig okos nagy fejével elgondolkozott:

Csodálkoztál, hogy nyertem köszöntöttelek? Csodálkozhattál. Rajtad megérzik az én életem szaga. Már azt hittem, el is feledtem azt a világot. Haj! — nyögött nagyon mélyet, igaz, hogy régen volt, de a szépet mindig visszavágyjuk.

A fiatal kitalálhatta a gondolatát s kérdően rábámult: hogy micso-da visszaálmodása lehet játszópajtásának? Azon bizony nem érzett a kaszárnyaszag, csak olyan bányalég, aminő az istállótól a legvégső zugaknáig terjengett.

Fenes elérte a kérdő nézést s kereken kimondotta:

— Én is huszarló voltam. — A másik megborzongott: E megrokkant állat és huszarló! akár a végtelen rónák napos levegője és a nyirkos, fülledt bányalég.

(Folyt. köv.)

voli községekből, városokból is, hogy a nagy templom és a templomtér egészen megtelt. Emberember hátán volt. Sok szerencsét kívánunk az új misézőnek a nemes hivatásához.

— **Važno spravišče na Cankovi.** Gremij trgovcev priredi v nedelo dne 9. avgusta 1931 ob 2. vüri popoldne na Cankovi v prostoraj gostilne g. Vogler Viktor spravišče sadnih trgovcov za srez Murska Sobota i zednim tüdi uradni den gremija. Predmet spravišča je razprava z. ozirom na pravilnik o kontroli friškoga sadja namenjenoga za izvoz, ki je izšeo v „Službenih Novinah“ št. 130 z dne 12. junija i stopi v valavo dne 12. septembra 1931. Po tom pravilniku i odredbi ministrstva za trgovino i industrijo začne komisija za pregledivanje i klasifikaciju sadja posluvaüi za grozdje i slive dne 15. avgusta, za jabuka, grüške, kitine itd. pa dne 12. septembra i se po tom termini brez dovoljenja ministrstva za trgovino i industrijo ods. za izvoz sadja ne bo smelo veü izvažati sadje. S pogledom na veliko važnost toga spravišča i uradnoga dneva i stroge predpise, v pravilnike, ki predvideva velike kaštige za tiste, ki ne bodo toüno postopali po predpisih pravilnika, se v Vašem lastnom interesü pozivljate, da se toga uradnoga dneva i zborüvanja vdeležite toüno ob napovedanom üasi. Spravišče je namenjeno v glavnom za trgovce s sadjem i deželnimi pridelki, lehko se pa vdeležijo tüdi ostali ülani gremija i na uradnom dnevi stavijo svojo želo.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Megölte a villanyáram.** Beogradban Milenkovic Nemanja gyógyszerész laboráns a villanyvilágításnál végzett valamely javító munkát, miközben érintkezésbe jutott a vezetékkel, amely fedetlen volt. Az erős áram azonnal megölte a szerencsétlen embert, ki fiatal feleséget s két kis gyermeket hagyott hátra.

— **Idősebb Ljevakovicsot és Roszicsot halálra ítélte az állam védelmi bíróság.** Idősebb Ljevakovicsot bűnösnek mondták ki, mert összeköttetésbe lépett a külföldön élő személyekkel és utasításai szerint az állam ellen működött és terrorizmust szervezett. Koszicsot előre megfontolt gyilkosságban is bűnösnek találta a bíróság, mert mint a terrorista akció egyik tagja meggyilkolta Berics Andrija polgármestert. A többi vádlottakat hosszabb rövidebb börtönbüntetésre ítélték.

— **Sok az eső.** Kinában, Nanking közelében akkora óriási esőzés volt, aminőre a ma élő emberek nem emlékeznek. Összedült négyezer ház és tízezer ember lett hajléktalan. Ily nagy eső volt még több helyen is.

— **Kigyulladt és lezuhant a sztambul-bukaresti utasszállító repülőgép, az utasok a felismerhetlenségig elégték.** A „Fleche d. Orient“ nevű utasszállító repülőgép bolgár területen a Jambol közelében fekvő Kurundjevo falucska határában lezuhant a pilótával együtt. A szerencsétlenségnek hat emberélet esett áldozatul. A teljesen megszenesedett holttestek között egy asszony is volt. Az utasok turisták, de lehet, hogy kereskedelmi utazók voltak. A repülőgép még a levegőben kigyulladt és teljesen elhamvadt. A holttestek nemcsak megszenesedtek, de teljesen összeroncsolódtak és megcsönkultak.

— **Négy templomot felgyújtottak Mexikóban.** Verakruz tartományban komoly antiklerikális tüntetések zajlottak le. A tüntetésre az adott okot, hogy a papok létszámának leszállítása miatt egy fanatikus klerikális ember merényletet követett el a tartomány kormányzója ellen. Emiatt a tömeg négy templomot felgyújtott. Katolikus istentisztelet közben egy templomban két lelkészt lelőttek.

— **Bomba merényletet követtek el a jeruzsálemi német, angol és spanyol konzul ellen.** A konzulok az egyik jeruzsálemi szállodában laktak s e szállodát egy ismeretlen ember, valószínűleg egy bennszülött arab fel akarta robbantani. A bomba robbant is, de csak az épületben okozott kárt, a konzulok közül egyik sem sérült meg.

— **Kuba szigetere a bevándorlást a rossz gazdasági viszonyok miatt korlátozták.** A munkanélküliség ott is nagy; s a külföldiek közül igen sokan nagy nyomorban vannak.

— **Az orosz fegyverárakban süket nema munkásokat alkalmaznak.** A fém ipari gyárak pokoli zaja tönkreteszi az egészséges munkások hallószerveit, tehát azért alkalmaznak süket nema munkásokat.

— **Súlyos repülőgép katasztrófák Lengyelországban.** A lengyel katonai aviatikát sűrűn érik a katasztrófák. Legutóbb a deblini gyakorló terezen egy óra leforgása alatt két szerencsétlenség történt. Először összeköttött két gép oly erővel, hogy mind a kettő lezuhant s négy utasa szörnyet halt. A szerencsétlenül jártak között volt Orlovsz kapitány, a lengyel aviatika legkiválóbb tagja. A gyakorlatot a szerencsétlenség dacára is folytatták. Ekkor egy gépből rákétát dobtak ki, amely azonban idő előtt meggyulladt s lángban borította a repülőgép szárnyát majd a gépet is. A gép lezuhant, pilótája meghalt, a kísérő súlyosan megsérült.

— **Majmok és tengerészek harca egy gőzös fedélzetén.** Venezuelából 14 ember szabásu majmot szállítottak egy hajón Newyorkba. A majmok már az egész uton nyugtalanokdottak, míg a newyorki kikötőben sikerült ketrecüket kifeszíteni, s azt szétrombolták. Azután feljutottak a fedélzetre, hol akkor kilenc matróz volt. Ezután harc fejlődött ki a majmok és a matrózok között, amely három óráig tartott, míg a matrózok legyőzték a majmokat s sikerült azokat ismét fogságba helyezni.

— **Farkasok garázdálkodnak Dalmáciában.** A Velebit alatt fekvő Novigrád határában farkasok jelentek

meg, amelyek megtámadják az aklokat s sok kárt okoznak. A farkasok a Velebit erdőrengeteiből jöttek elő s átúsztak a novigrádi csatornát. A halászok csónakokon próbálták megtámadni a vadakat, de abba kellett hagyni a hajszát, mert a farkasok majdnem felborítottak több csónakot. Most a rendőrség és a lakosság együttesen vette fel a harcot a farkasokkal.

— **A villámcsapás megölte az anyát, míg a nála levő csecsemő élve maradt.** Egy uzsicei gazdálkodó fiatal feleséget utközben érte el a vihar. Az asszony hat hónapos kis gyermekével egy fa alá huzódott, amelybe a villám belecsapott s az asszonyt megölte. A vihar elvonulta után megtalálták az asszony megégett holttestét, a kis gyermek pedig békében aludt az ölében.

— **A sorskeze.** Olaszországban egy tűzérsegi gyakorlat alkalmával a vágató ágyufogattal halálra gázoltak a katonák egy mélyenvaló parasztot. A paraszt azonnal meghalt. Később, midőn ezzel az ágyúval löttek, az felrobbant s két katona a robbanástól azonnal életét veszítette, három pedig súlyosan megsebesült.

— **Élelem és ruházat a levegőből.** Angolország ez időszerinti leg-híresebb természet kutatója tudományos alapon azt fejtegette egy londoni előadásán, hogy a vegyészet fejlődése rövidesen lehetővé teszi, hogy minden nehézség nélkül a levegőből fogják előállítani a kémikusok az élelmet és az emberek ruházatához szükséges anyagokat.

— **Varsóban ismét katonai árulásnak jöttek a nyomára.** Letartóztatták Sztanicevszki mérnököt, aki a lengyel hadiipar titkait árulta el a szovjetnek. Az egész kémszövetkezet megszervezője Boboboj ezredes, a szovjet varsói katonai attaséja megszökött Varsóba.

— **Leégett a pitszburgi (Amerika) aggok menedékháza,** ötven ember meghalt, négyszáz megsebesült. A tűz rendkívül gyorsan terjedt, a menedékház hatszáz lakói közül a legtöbben az ablakon át az uccára ugrottak, hogy a tűzhaláltól megmeneküljenek. A menedékház teljesen leégett, a romok alól ötven halottat ástak ki a tűzoltók, sok ember eltűnt. A menedékház lakói és a tűzoltók közül mintegy négyszázat szállítottak kórházba súlyos égési sebekkel. A tűz keletkezésének okát nem sikerült megállapítani.

Hihhi — háháhá.

— Miért nincsen itten egy veszélyjelző tábla e halálosan veszélyes kanyarodásnál?

Paraszt: Instállom, volt; de mert éveken át semmi baj sem történt, hát kivettük s a feleségem ablakai elé tettük. Mivel hogy én vagyok a mindenttudó községbíró. (Eredeti Nemes.)

— Huztulajdonostól kérdezik: „Mibe került az új házad?”

— Micsoda beszéd? Még mindig kerül.

Kis édes a kiejtése szerint az ön bölcsőjét Vasmegeyében ringatták?

— Valóban, 16 éves koromban.

**

Szilvesztvei éjfélihor. Papucshós: Megengeded Laura, hogy átlépjek az új esztendőbe?

Csillaghullás.

Mindenki elég gyakran láthatta, hogy az égen nagy ivben, ha közel van, sísteregve csillag fut lefelé a Földre. Sebes röptében némelyik csak a Föld lég-retegeit furja át s tovább repül a világűrben; némelyik — a kisebb sebességgel járó, a Földre hull. Esése közben szép kék, néha lilás, sárga lánggal ég el. Ha ez az égés hófedte terület fölött történik, a havon piros, szürke, sárga por látható, az elégett csillag hamuja. Nem lehet kellemes egy sztratoszféra vizsgáló léggömbösnek, Graf Zeppelinnek ilyenel találkozni az útjában. Ha az ilyen kis csillag, melynek meteor a neve akkora, mint egy jéghegy a tengerben, esése közben nem bír egészen elégni, a megmaradt része a földre hull.

Igy történt minap, hogy egy kb. 20 mázsásra maradt kő egyre gyorsuló sebességgel esett le a világegyetemből a Földre. A nagy kő, mert egyre sűrűbb levegőhöz dörzsölődve érkezett a Földre, a nagyon sebes esésétől meggyulladt, sistergett, a nagy magasságban; s nagy fényesség öntötte el az eget. 2—3 szempillantás után nagy dörrenés is hallatszott, részint az ütődéstől, midőn a földre vágódott, részint a kő előtt erősen összenyomott levegő hirtelen kitágulásától. Akik nagyon közel vannak, égett kénzagot is éreznek. Az ilyen leesett égitest, a nagy sulya és rettenetes sebes esése ellenére (ennél sebesebb esés nincsen) nem vágódik nagyon mélyen a földbe, mert Földünk földje (anyaga) olyan érdekes tulajdonságu, hogy nehezen bocsátja magába a tárgyakat. A katonát a puszkagolyótól a pár araszos földhányás védte meg.

Persze a meteor csodájára az egész vidék lakossága jár. A meteor Pelminow morvaországi község határában esett le. A tudósok megvizsgálják miből áll a kő, milyen fémeket tartalmaz. Ki tudná honnan szakadt le, vagy talán magányosan bolyongott évszázadok óta a világűrben míg végre a Föld vonzó határába került. Ép úgy beeshetett volna a Napba vagy más csillagba.

NEMES állatorvos.

Torma.

Mikor nincs szolgálat.

Egy rendőrnek a felesége éjjel valami zajra riadt fel s ijedten hívja a férjét.

— Kelj fel, gyorsan; — valami betörő jár itt!

Legyen eszed! Ne neszezz! Hagy békében, tudod, hogy szabadnapos vagyok!

A rendes gyerek.

Pisti mit csinálsz megint? Rendes gyerek nem szopja a hüvelyk ujját!

— Hát akkor melyiket?

Mindegy.

— Kérek bort ebbe az üvegbe!

— Vöröset, vagy fehérét adjunk?

— Mindegy lesz. Egy vak embernek viszem!

Leányok beszélgetnek.

Te! Tegnap megkért engem egy fiatal ember!

— No! És mire kért meg?

Gazdálkodás.

A mirigykört

vagy mifelénk u. n. csikókehét ez évben igen sok állat megkapta. A betegség nagyon vontatottan folyt le, s ezért — mert hiányoztak a hevenyész tünetek, a lovasgazdák nem veszik elég komolyan ezt a gyakran életveszélyes betegséget. A legfőbb hiba, hogy nem különítik el az egészséges állatokat a betegtől. Az istállót, jászlat, a beteg orrát nem tisztogatják, nem fertőtlenítik. Az egészen megpuhult genyes tályogokat állatorvossal nem metszik fel elég korán, s ezért a lovak nem ritkán genyverűségben, a mellkasi és hasi belső nyirokcsomók genyes szétesésében, mell- illetve hashártyagyulladásban pusztulnak el.

A főbaj oka a késői orvosoltatás. Majdnem mindig előbb a házi kezelés, a lovasgazdák sokféle tanácsa lesz alkalmazva — mert hiszen ehhez a gyógyításhoz, ugyvélik, minden lovasgazda ért. Az állatorvost legtöbbször akkor hívják, amidőn a ló hörögni kezd, vagy egyáltalán nem eszik.

Nagyobb, költségesebb műtéket kell ilyenkor elvégezni, hogy az élet pillanatnyilag megmenthető legyen. A többi lovat oltással kellene megmenteni e betegségtől vagy legalább annyira megerősíteni a szervezetet, hogy a kehezt könnyebben elviselhesse. Persze mind az anyagok és mind az állatorvosok mind pénzbe kerülnek. Mint sok más, e téren is javultak a gyógyszerek; áruk azonban nem olcsóbbodott, sőt emelkedett. Ezért bizony nem egyszer a mai pénzsűk világban a hatásos szerek alkalmazásától el kell tekinteni. A főszempontnak oda kell irányulni, hogy a torok és torokjáratra lokalizálódott genyvesedések ne terjedjenek e hasi v. mellkasi nyirokcsomókra s ezt háziszerek közül a kovásszal és sörlesztővel lehet de csak idejében alkalmazva — megakadályozni. A drága oltásokon kívül az olcsóbb szublimatos vérbe fecskendezésekkel, esetleg ezüstkészítményekkel lehet célt érni.

Nagyon jótékonyan hat a friss levegő és az erős napsugár; ezért a mindennapos legeltetés — amíg az a fű növése miatt lehetséges — el nem hagyható még akkor sem, ha helyelközzel hűvösebbek a napok. A jó eledel, a jó táplálás, a bőr gyakori tisztása, az orrváladék lemosása, fertőt-

lenítése fő követelményei a rendes kezelésnek. Ügyelni kell, hogy a sok genyes sorvadékat az állat ne egye meg, mert a belső fertőzése oly súlyosító körülmény, amelyből ritkán menthető meg a beteg csikó. Igaz, hogy a geny nagy részét a gyomor megemésztí, de ha a fertőzés tulerős és sok, nemcsak a vérés nyirokerek utján fertőződik a has, hanem a belék felől is. Nemes állatorvos.

Vigyázzunk nyáron az állatokra.

Az Állatvédők Világszövetsége azzal a kéréssel fordul a közönséghez, hogy a nyári melegekre való tekintettel különös gondot kezeljék az állatokat. A szövetség pontokba foglalja össze tanácsait s ezek röviden a következők:

1. Minden dolgozó állatot a pihenés ideje alatt, fel- és lerakásnál, várakozásnál stb. állítsd árnyékba. A láncra vert, vagy megkötött kutyát is iparkodjál megóvni a perzselő napsugaraktól. Kanárit és más éneklő madarat sohase tegyél a napra, minden éneklő madár keresi az árnyékot.

2. A dolgozó állatoknak utközben jólesik az üdítő, frissítő, tiszta vizital, ha csak nem tulsok és nem túl hideg.

3. Védjük állatainkat a rovarok ellen. Az ökrök és tehének farka végén levő bojtot gyakran ki kell mosni és fésülni.

4. Nyáron fontos a poros és izzadt állatok testének ápolása. Mossuk le különösen az izzadt állatok testét állott vízzel. Veszélyes azonban megállani a kútnál és a kut hideg vizével csak leöntözni a kimerült lovakat. Ezzel a legnagyobb betegségeket idézhetjük elő, ami nagy károsodással jár.

Közgazdaság.

A bor és pálinka szállítványok pénzügyi ellenőrzése.

Az állomások kötelesek az érkezett bor és pálinka küldeményről azonnal jelentést tenni az illetékes pénzügyőrségnél.

Az értesítők és elismervények széthordói által bejelentett küldeményeket a bejelentés után legkésőbb két órán belül ki kell adni, tekintet nélkül arra, hogy

a pénzügyőrség szerve a felülvizsgálatra megérkezett a vagy sem

A pénzügyőrség szervei a bejelentett bor — és pálinka küldeményeket csakis az átvevő vagy annak meghatalmazottja jelenlétében vizsgálhatják át s ezt oly módon, hogy ez minden visszaélést és manipulációt kizárjon.

Ha az áru átvevője vagy annak meghatalmazottja nincs jelen, úgy a vizsgálat a yasuti raktárban semmiképen nem történhet meg. Ez esetben a pénzügyőr köteles megfelelő módon biztosítani a fogyasztási adó befizetését. A feladásnál a szállító mellékel a borküldeményeknél kimutatást, pálinka küldeménynél kísérlő levelet. Ezt a szállítólevélhez kell erősíteni.

A Dunabánság kitünő buza-termése elősegíti a gazdasági helyzet jelentős megjavulását. Az összes buzatermelésből a közszükséglet céljaira körülbelül 4,016,054 métermázsza kell, míg a következő évi vetéshez 1,424,478 métermázsza vetőmagra van szükség. Ily formán a kivitel rendelkezésére álló felesleg 8,579,604 métermázsza tesz ki. A termési statisztika szerint Jugoszláviának legtermékenyebb vidéke a Dunabánság. Az idei év termése nagyban megközelíti az elmúlt esztendőjét, amely szerint az egész Dunabánságban 14,020,127 métermázsza buza termett. Valamennyi járás — az iloki és tokoroit kivéve rekord terméssel dicsekedhetik.

Németországban sikerült nikotinmentes dohányt termesztetni. Németországban Karlsruhe mellett működik egy dohánykutató intézet. Itt a dohányfajtákat vizsgálják és kísérleteznek a legjobb megfelelő fajokkal. Sikerült több évi kísérletezés után egy olyan dohányfajtát előállítani a mely teljesen nikotinmentes.

A magyar-német kereskedelmi szerződés értelmében Magyarország egy év alatt 80 ezer vágott zsirsértést és hatezer élő vágómarhát szállíthat Németországba. A vágómarhákat azonban szigorú állategészségügyi ellenőrzés mellett s csak a megjelölt határállomásokon lehet bevinni.

Hét repülőgép 11.000 kiló angol aranyat szállított Párizsba. A múlt hét folyamán hét repülőgép összesen tizenegyezer kiló aranyat, aranyrudakat — szállított az Angol Banktól a Francia Nemzeti Banknak. A szállított arany értéke 160 millió frank, aminő szállításra még soha nem volt példa Ennek oka az, hogy a francia bankok felmondták Angliában elhelyezett tőküket s így az angol arany Franciaországba vándorol.

A magyar-román kereskedelmi kamara megalakult Bukarestben. A gyűlésen a két ország baráti együttműködésének szükségességét hangsúlyozták.

AMATŐRÖK FIGYELMÉBE!

Állandóan raktáron tart mindenféle fényképeseti cikket és gépeket,

HAHN IZIDOR papirkereskedése
MURSKA SOBOTA.

Napi árban!

Elsőrangú áru!

Razpiše se tesarsko i kleparsko delo

na stolpi farne cerkve v VELIKIH DOLENCIH. Stari leseni sindel se odstrani i se pokrije s plehom.

Pogoji se lahko poglednejo na župnom uradi v Vel. Dolencih.

Pismene ponüdbe sprejme do 23. augusta toga leta FARNI ODBOR v VELIKIH DOLENCIH.

Dolnja Lendavan a fő utca közepén WORTMAN BENŐ divatkereskedő házában egy üzleti vagy irodai helyiség október 1.-től kiadó.

Za sodni okraj Murska Sobota
Išče svetovna firma

zastopnika

z garancijov po Din. 20.000. Provizija i fiksna plača. Pismene ponüdbe pod značko „SMC“ na upravo našega lista.

MALMI HENGEREK

rovátkolását és csiszolását megbízhatóan szakszerű kivitelben mérsékelt ár mellett vállalja

ČAKOVEČKI

PAROMLIN i MUNJARA D. D.
ČAKOVEC.

UJ AUTOBUSZ járat!

Čakovec — Mursko Središče — Dol. Lendava — Črensovci — Beltinci és Murska Sobota között. — Az autobusz járat kezdete augusztus 10.-én.

Indulás Čakovecra 6 ó. 40 perc.

Érkezés M. Sobotára 8 ó. 30 perc.

Indulás M. Sobotáról 14 ó. 30 perc.

Érkezés Čakovecra 16 ó. 30 perc.

Rádiók

rádió alkatrészek
akkumulátorok

legjobb Kerékpárok
világhírű Varrógépek
jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas- és gépkereskedésében

Murska Sobota.